

زمان مطالعه: 2 دقیقه

هفت‌تپه: تردستی جدید دولت با تفکیک مالکیت و مدیریت

کارگران نیشکر هفت‌تپه بعد از ۵ سال مبارزه مداوم، بالاخره ماه گذشته موفق به خلع مالکیت اسدبیگی از شرکت شدند. این بار اما دور جدید مبارزات کارگران هفت‌تپه بر سر تعیین تکلیف مالکیت جدید این شرکت و بعد از چند ماه وقفه در پرداخت مزدها رقم خورد. اعتراض در شرکت در عرض چند روز به تظاهرات شهری در خیابان‌های شوش کشید و سپس با شروع هفته جدید - برای اولین بار در سال‌های اخیر - به خیابان‌های اهواز رسید. در همان قلب اهواز بود که وعده داده شد که مرحله بعدی عزیمت به سمت خیابان‌های پایتخت خواهد بود.

همین خصلت تشدیدشوند؛ اعتراضی بود که دولت را بلافاصله واداشت در کمتر از ۲۴ ساعت از حضور کارگران در اهواز، اعلام کند که مدیریت شرکت را به شکل پیمان مدیریتی به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی (هفت طرح نیشکر خوزستان) واگذار کرده است. اما این به چه معناست؟

قبلاً گفته بودیم که خیز چندساله جنبش کارگری علیه خصوصی‌سازی‌ها، جمهوری اسلامی را واداشت تا از سال ۹۸ اشکال جدیدی از خصوصی‌سازی را در دستور کار بگذارد که به زعمش به مانند گذشته در این شرکت‌ها بحران‌ساز نشوند؛ تفکیک مالکیت و مدیریت، از جمله این استراتژی‌ها بود.

در «پیمان مدیریت»، برخلاف پیمانکاری‌های عمومی، مدیران مجموعه، منفعت و اشتراکی در «تسهیم سود» ندارند و ضمناً بدون اجازه مالک، حق دست‌اندازی به دارایی‌های ثابت یا غیرجاری، ترهین، وام، اخراج کارگر و غیره را نخواهند داشت (ماده ۵ و ۷ دستورالعمل اجرایی واگذاری به روش پیمان‌مدیریتی). با این اوصاف باید در نظر داشت در این روش پیمان مدیریت، اهداف و چشم‌انداز و سیاست‌های انتقاب‌آتی شرکت را همچنان همان مالک اصلی شرکت تعیین می‌کند و تیم مدیریتی صرفاً مجری سیاست‌گذاری مالکان مجموعه خواهد بود. از همین روست که تأکید بر علنی‌سازی فوری مفاد پیمان مدیریت اهمیت دارد، چرا که نقشه و خواب و خیال‌های دولت (ایدرو) را برای شرکت هفت‌تپه روشن خواهد کرد: آیا به فروش دارایی‌های ثابت شرکت چشم دوخته؟ صورت‌های مالی، بدهی‌ها، اجاره و فروش اراضی الان در چه وضعی است و قرار است چه تغییری کند؟ نکند که توطئه دیرینه اخراج کارگران به اسم چابک‌سازی شرکت را در دستور کار داشته باشند؟ سرنوشت کارگران فصلی و غیرنیشکری چه خواهد شد؟ ... این‌ها مواردی است که در قرارداد بین مالک (ایدرو) و مدیر (شرکت توسعه نیشکر) مشخص خواهد بود.

از سوی دیگر نباید از یاد برد که روی کار آمدن تیم مدیریت توسعه نیشکری (هفت طرح) الزاماً به معنی از دستور کار خارج کردن خصوصی‌سازی مجدد هفت تپه نیست، بلکه اتفاقاً پیگیری مسأله مالکیت را حساس‌تر می‌کند؛ چرا که اگر روزی دولت اراده کند یواشکی دست به واگذاری مجدد مالکیت به بخش خصوصی بزند، این بار به دلیل استمرار حضور تیم مدیریتی سابق، کارگران ممکن است تا مدت‌ها اصلاً از عقد قرارداد و واگذاری هم باخبر نشوند!

سطح دیگر مطالبات کارگران به دو مطالبه مهم «احیای تشکل مستقل»، «بازگشت به کار اخراجی‌ها» بر می‌گردد که در شرایط خلأ قدرت کنونی، کارگران خود توانایی پاسخگویی به آن‌ها را بدون نیاز به مجوز مالک-مدیران جدید دارند. همانطور که گیل گرفتارِ درب شورای اسلامی از ابتکارات جدیدی بود که در دور اخیر اعتراضات اجرا شد، برپایی انتخابات آزاد کارگری هم به مانند سال ۸۷ می‌تواند بدون انتظار مجوز از مدیریت شرکت و از پایین به مدیریت جدید تحمیل شود.